

УДК 747:725.822

ДОСЛІДЖЕННЯ ДОСВІДУ ФОРМУВАННЯ ІНТЕР'ЄРУ СУЧАСНОГО ТЕАТРУ ІМПРОВІЗАЦІЇ

Студ. В.В. Грабовська, гр. МГДі2-16

Доц. М.В. Чебикіна

Науковий керівник доц. О.О. Сафронова

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета – визначити особливості формування інтер'єру сучасного театру імпровізації на основі аналізу наукових джерел і досвіду формування аналогічних просторів у часі.

Завдання дослідження:

1. визначити поняття театру імпровізації, як сучасного напрямку театрального мистецтва і вплив сутності театральної дії на організацію внутрішнього простору такого театру;
2. визначити основні передумови та принципи формування інтер'єрів даних приміщень, їх архітектурно-художні особливості та можливі естетичні рішення з врахуванням психологічного сприйняття.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єкт дослідження – інтер'єр театру імпровізації.

Предмет дослідження – принципи формування інтер'єру театру імпровізації, які включають функціональні та естетичні засоби дизайну.

Методи та засоби дослідження:

1. системно-аналітичний метод аналізу літературних джерел за тематикою дослідження;
2. аналіз і синтез вимог до дизайну театрального простору;
3. узагальнення підходів до організації простору сучасного театру імпровізацій.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. На основі аналізу особливостей театру імпровізації, як сучасного театрального мистецтва, визначені основні вимоги до дизайну інтер'єру такого театру.

Дослідження може стати у нагоді дизайнерам при проектуванні внутрішнього простору сучасного театру імпровізацій.

Результати дослідження. Театр – це одне з джерел інформації, що відображає культуру певного народу та один з найсильніших інструментів, який впливає на почуття людини та формує її світогляд.

Театр імпровізації – це різновид театру, вистави якого створюються методом імпровізації. У театрі імпровізації для формування гри, яка розгортається на сцені, використовуються підказки глядачів. На відміну від звичного нам театру за сценарієм, тут є елемент спонтанності та непередбачуваності, завдяки якому імпровізація стає унікальним та хвилюючим явищем. Кожна вистава цілком неповторна. У сучасному світі багато різних стилів імпровізації, але вважається найбільш популярною – імпровізація «на місці». При імпровізації «на місці» підказки глядачів відразу ж використовуються для створення сцен. Замість складних декорацій сцена може представляти тільки стіну з однією картиною та служити символічним фоном, пропонуючи можливість вільного розвитку фантазії глядача. Мистецтво імпровізації передбачає імпровізацію на задану тему, яка буде сценічний образ, створює власний текст без попередньої підготовки. Жанри театральної імпровізації включають: мім,

комедію дель арте, ателлан, стендап. Сцени можуть бути не тільки комедійними, але і драматичними. Головним завданням театру – надати формі зміст, заповнити свідомість глядача емоціями, змусити співпереживати.

Витоки театрального мистецтва лежать в первісних язичницьких ритуалах та обрядах, пов'язаних з моментами життя тогочасного суспільства. В античний період театр перетворився в окремо розташовану споруду. Був зроблений вирішальний крок у створенні внутрішнього простору. Театр середньовіччя використовував тимчасові сценічні майданчики, які створювалися для розігрування біблійних сюжетів або народних вистав. В епоху Відродження був реалізований новий тип театральної будівлі – ранговий або ярусний. Перебудова театру почалась з виникненням нових театральних жанрів. Була створена кулісно-арочна система декорацій та виникла нова форма сцени, що отримала назву «сцена-коробка», яка є провідною формою сучасного театру і являє собою закритий сценічний простір, обмежений з усіх боків і звернений до глядачів.

Однією з найважливіших складових сучасного театру є внутрішній простір, в якому відбувається дія. Театральне дійство, незважаючи на те, де воно відбувається, включає дві зони – місця для глядачів і сцену. Перевага порталльної сцени полягає в тому, що вона створює найбільш широкі можливості заміни декорацій, серед яких відбувається театральне дійство. Але незважаючи на поширення порталльної сцени в проектуванні театрів, яке вона набула протягом століть, не припиняються спроби створення різних форм сценічного показу. Наприклад, кільцева сцена охоплює глядачів з усіх боків. Глядач опиняється в дії, яка відбувається навколо нього, це збільшує ефект присутності. Межею розвитку ідеї включення театральної дії в середовище глядачів, потрібно вважати сцену-арену. Радикальної зміни зазнає побудова та обладнання сценічного простору: зникають бічні та задня стіни. У такому просторі ефект присутності глядача та можливість його залучення до дії – найбільші.

Сьогодні існує безліч імпровізаційних театральних труп, які створюють захоплюючу, провокаційну та миттєву гру через мистецтво імпровізації. Так, у 2008 році Меттом Баром і Наомі Снечук створено так званий Національний театр світу (NTOW) в м. Торонто. У своїх деклараціях вони закликають театральні та імпровізаційні співтовариства об'єднатися. Завдання, яке ставлять перед собою керівники NTOW – ліквідація розриву між театром та імпровізацією, створення яскравих, драматичних та складних п'єс, ескіз-шоу та вар'єте. Найбільш відповідним функціональним зонуванням для театральних залів, де демонструють своє мистецтво театри імпровізації, є таке зонування, при якому ефект присутності глядача відчувається в найбільшій мірі – сцена та глядацькі місця мають бути реалізовані в єдиному плавно перетікаючому просторі.

Висновки. Театральна споруда та її внутрішній простір – це невід'ємна частина театального середовища та видовищного процесу. Еволюція архітектури театральної споруди та її інтер'єр здійснили тривалий шлях. Завдання будівництва театрів зводилася до створення сприятливих умов для демонстрації вистав. Найбільш відповідний внутрішній простір для театру імпровізації зводиться до вирішення сцени, в якій ефект присутності глядача найбільш виражений, а саме сцену-арену. Масштабність повинна виявлятися через форму та композицію. Обов'язковими є засоби художньої виразності – колір, світло, фактура, єдине образне рішення та пластичність.

Ключові слова: театр імпровізації, внутрішній простір, сцена, сценічний простір, сцена-арена.